

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท อายิโนะโมะไตะ (ประเทศไทย) จำกัด (ศึกษาเฉพาะกรณีกิจกรรมอายิโนะโมะไตะ คุกกิ้ง คลับ)” เป็นการศึกษาโดยใช้แนวทางการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้การสำรวจแบบวัดผลครั้งเดียว (One-Shot Case Study) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้กรอกข้อมูลเอง

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกอายิโนะโมะไตะ คุกกิ้ง คลับ จากการร่วมกิจกรรมอายิโนะโมะไตะ คุกกิ้ง คลับ ซึ่งเป็นกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มบริษัทฯ มีประชากรทั้งสิ้น 6,782 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ใช้สูตรของ Taro Yamane ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรทั้งสิ้น 6,782 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน  $\pm 5\%$  จะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่าง } 0.05 \\ \text{แทนค่าสูตรดังนี้} \\ N &= \frac{6782}{1 + 6782(0.05)^2} \\ &= 377.72 \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการแทนค่า ซึ่งจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 378 คน ดังนั้นในทางปฏิบัติกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมต่อการอ้างอิงกลุ่มประชากรทั้งหมดที่ผู้ศึกษาจะทำการศึกษา คือ 400 ตัวอย่าง

### การสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่อายุระหว่าง 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 400 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาจึงแบ่งการเก็บแบบสอบถามออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive Sampling) โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ตอบกลับตามรายชื่อสมาชิกของอายิโนะโมะไต้ะ คุกกิ้ง คลับ ซึ่งได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบฝ่ายสื่อสารองค์กร บริษัท อายิโนะโมะไต้ะ (ประเทศไทย) จำกัด สำนักงานใหญ่ โดยการ จำนวน 6,782 ชุด ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาที่สมบูรณ์จำนวน 1,708 ชุด

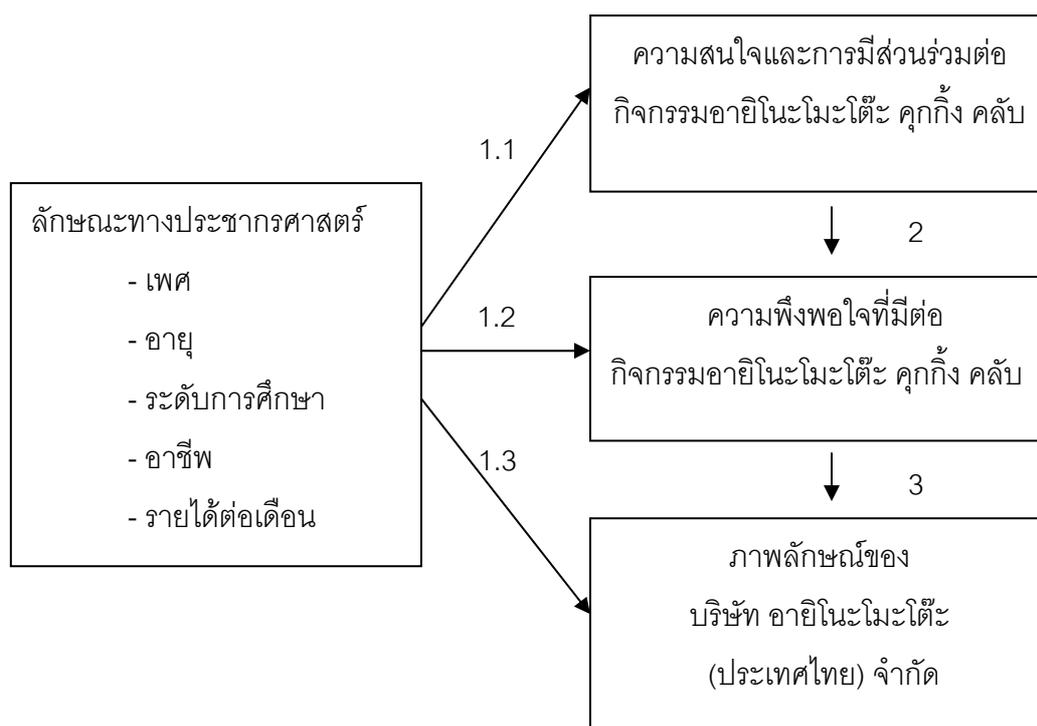
2. นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาแยกเป็นกลุ่มในแต่ละเขตพื้นที่โดยแบ่งเป็นกรุงเทพฯ และปริมณฑล (นนทบุรี/นครปฐม/ปทุมธานี/สมุทรปราการ/สมุทรสงคราม/สมุทรสาคร) และจังหวัดอื่น ๆ และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มย่อย (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนแบบสอบถามที่ตอบกลับมาจากคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC 17.0 ตามรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1  
จำนวนแบบสอบถามที่ทำการสุ่มแบบโควต้า  
ตามเขตพื้นที่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เขตพื้นที่	จำนวนแบบสอบถาม ที่ตอบกลับมา	สัดส่วนที่จะสุ่ม แบบแบ่งกลุ่มย่อย
กรุงเทพฯ	1,290	302
ปริมณฑล (นนทบุรี/นครปฐม/ ปทุมธานี/สมุทรปราการ/ สมุทรสงคราม/สมุทรสาคร)	365	86
จังหวัดอื่นๆ	53	12
รวม	1,708	400

### กรอบแนวคิดในการศึกษา

แผนภาพที่ 3.1  
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา



จากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาข้างต้น ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้  
 สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับที่  
 แตกต่างกันจะมีความสนใจ มีส่วนร่วม ความพึงพอใจต่อกิจกรรม “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ”  
 และภาพลักษณ์ของบริษัทอายุในะโมะโต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัดแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสนใจต่อกิจกรรม “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ
2. การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรม “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ
3. ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ
4. ภาพลักษณ์ของบริษัทอายุในะโมะโต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัด

สมมติฐานที่ 2 ความสนใจ และการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของ  
 สมาชิกอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ความสนใจต่อกิจกรรม “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ
2. การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรม “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ

สมมติฐานที่ 3 ความพึงพอใจของสมาชิกอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับที่มีต่อกิจกรรม  
 “อายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ” มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของบริษัทอายุในะโมะโต๊ะ (ประเทศ  
 ไทย) จำกัด

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอายุในะโมะโต๊ะ คูกี้ง คลับ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ภาพลักษณ์ของบริษัทอายุในะโมะโต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัด ในด้านต่าง ๆ

- ภาพลักษณ์ด้านองค์กร
- ภาพลักษณ์ด้านผลิตภัณฑ์
- ภาพลักษณ์ด้านการเป็นองค์กรเพื่อสังคม

### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended Questionnaire) และปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความสนใจและการมีส่วนร่วมกิจกรรมอายุในะโมะเต๊ะ คุกกิ้ง คลับ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอายุในะโมะเต๊ะ คุกกิ้ง คลับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาพลักษณ์ของของบริษัทอายุในะโมะเต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัด ด้านองค์กร ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการเป็นองค์กรเพื่อสังคม จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิดให้ระบุข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรม

### กำหนดการวัดค่าตัวแปรในการศึกษา

1. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์
2. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านอาหารและโภชนาการ

ความสนใจ (จำนวนครั้งที่เคยได้รับข่าวสาร)

0 – 20	หมายถึง	เปิดรับน้อยที่สุด
21 – 40	หมายถึง	เปิดรับน้อย
41 – 60	หมายถึง	เปิดรับปานกลาง
61 – 80	หมายถึง	เปิดรับมาก
81 – 100	ขึ้นไป หมายถึง	เปิดรับมากที่สุด

การมีส่วนร่วม (จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม)

1 – 5 ครั้ง	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
6 – 10 ครั้ง	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
11 ครั้งขึ้นไป	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก

3. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมอายุโนะโมะโต้ะ คุณกิ้ง คลับ  
คะแนนความพึงพอใจ

4.21 – 5.00	หมายถึง	พอใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	พอใจมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	พอใจปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	พอใจน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	พอใจน้อยที่สุด

4. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาพลักษณ์ของบริษัทอายุโนะโมะโต้ะ  
(ประเทศไทย) จำกัด

คะแนนความคิดเห็น

4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

### การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) คือ วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด โดยการนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบถึงเนื้อหา การใช้ภาษา โครงสร้างแบบสอบถาม การสื่อความหมาย เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สามารถให้คำตอบแก่การศึกษาคั้งนี้  
ได้ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่จะศึกษาก่อน (Pre-test) จำนวน 10% ของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาทั้งสิ้น 400 คน ดังนั้นจึงนำไปทดสอบทั้งสิ้น 40 ชุด และนำผลที่ได้รับจากการทดสอบมาปรับปรุงแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ผู้ศึกษาได้ทดสอบความน่าเชื่อถือโดยใช้สูตรในการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นคือค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[ \frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right]$$

โดย  $\alpha$  แทน สัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ  
 $n$  แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด  
 $Si^2$  แทนคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ  
 $St^2$  แทนคะแนนความแปรปรวนรวมของเครื่องมือทั้งฉบับ

โดยผู้ศึกษาใช้การคำนวณผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC 17.0 สำหรับแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่า  $\alpha = 0.956$  โดยทั่วไปสัมประสิทธิ์ของความน่าเชื่อถือ ( $\alpha$ ) จะมีค่าระหว่าง 0-1 ซึ่งถ้า  $\alpha$  มีค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ถือว่ามีความน่าเชื่อถือในระดับสูง ผลจากการทดสอบความน่าเชื่อถือทั้งฉบับได้ค่า  $\alpha = 0.956$  ซึ่งถือว่าสูงมาก ดังนั้นจึงถือได้ว่า แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาออกแบบมานั้นมีความน่าเชื่อถือที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์

### การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาอาศัยความร่วมมือกับฝ่ายสื่อสารองค์กร บริษัท อายิโนะโมะไต๊ะ (ประเทศไทย) จำกัด สำนักงานใหญ่ ในการส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกอายิโนะโมะไต๊ะ ทุกกิ่ง คลับทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ 20 มกราคม – 15 กุมภาพันธ์ 2552

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้มาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมการประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC 17.0 ซึ่งได้นำสถิติดังกล่าวไปวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาต่อไป

โดยการศึกษาในครั้งนี้จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ ค่าการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ และใช้ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกอายุ โนะโมะโต๊ะ คุกกิง คัดับ และใช้ สถิติวิเคราะห์ต่าง เช่น Independent t-test One-way ANOVA และ Correlations ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายต่อไป